

Factsheet Werkgelegenheid

De Friese werkgelegenheid in beeld

Inhoudsopgave

1.	Inhoud en samenvatting	2
1.1	Samenvatting	2
2.	Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025	3
2.1	Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025	3
2.2	Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025 per sector	4
2.3	Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025 regionaal	7
3.	Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2025	9
3.1	Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2025	9
3.2	Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2026 per sector	11
3.3	Ontwikkeling regionale werkgelegenheid 2016-2025	13
4.	Werkgelegenheidsstructuur	15
4.2	Aandeel zelfstandigen per sector	17
4.3	Verhouding grote en kleine banen per sector	18
4.4	Verhouding banen naar geslacht per sector	18
4.5	Werkgelegenheidsstructuur sectoren gemeenten	19
5.	Werkgelegenheid economische speerpuntsectoren	20
5.1	Recreatie en toerisme	20
5.2	Agrofood	22
5.3	High Tech Systems & Materials (HTSM)	22
5.4	Maritieme technologie	24
5.5	Circulaire materialen	24
5.6	Watertechnologie	25

Hoofdstuk 1

Inhoud en samenvatting

Deze factsheet geeft de uitkomsten van het werkgelegenheidsonderzoek 2025 en de werkgelegenheidsontwikkeling van de afgelopen tien jaar. Het Friese werkgelegenheidsregister maakt onderdeel uit van LISA/BIJ12. LISA/BIJ12 vertegenwoordigt de provinciale registers die gezamenlijk de landelijke werkgelegenheid in beeld brengen. Er wordt onderscheid gemaakt in grote (12 uur of meer)- en kleine banen (minder dan 12 uur). Uitzendkrachten worden geteld op de vestiging waar ze daadwerkelijk werkzaam zijn. Peildatum is 1 april. De cijfers zijn tevens te raadplegen in het provinciale dashboard werkgelegenheid en in het landelijke LISA dashboard. In 2025 heeft er een Europese SBI-conversie plaatsgevonden van SBI 2008 naar SBI 2025. Dit is gedaan om de Standaard Bedrijfsindeling beter aan te laten sluiten bij de actualiteit. Gevolg hiervan zijn enkele veranderingen van aantallen op (sub)sectorniveau ten opzichte van eerdere publicaties.

1.1 Samenvatting

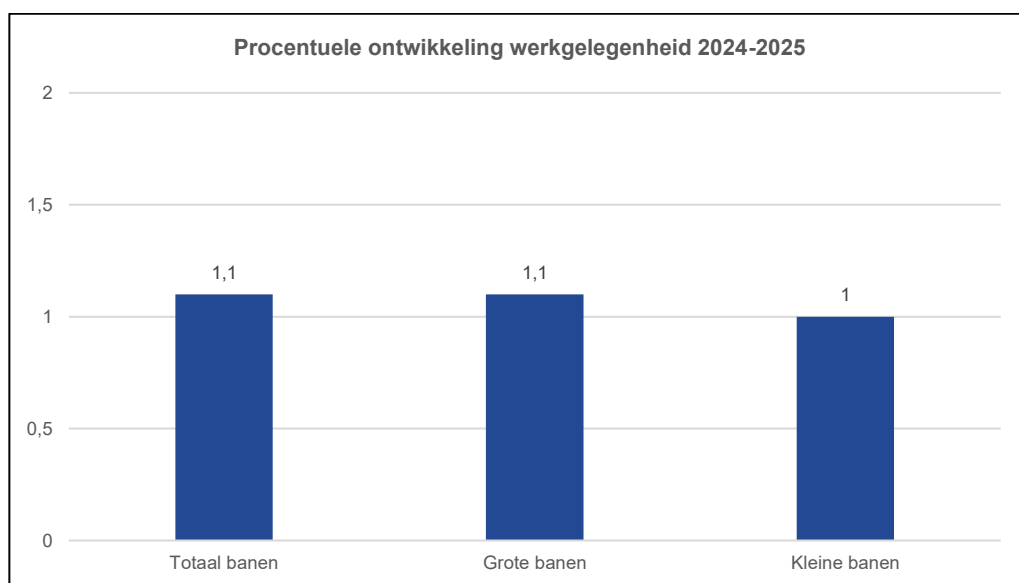
- Tussen de peildata 1 april 2024 en 1 april 2025 is het totaal aantal banen in Fryslân met 3.670 toegenomen, goed voor een groei van 1,1%. Ook landelijk groeide de werkgelegenheid met 1,1%.
- De groei in 2025 is de laagste groei sinds 2015. Voor 2025 speelt mee dat het aantal zelfstandigen significant minder sterk is gestegen dan voorgaande jaren.
- De grootste groei in absolute zin komt voor rekening van de zakelijke dienstverlening. De sector groeide met 670 banen. De handelssector telt in 2025 480 banen meer en het aantal zorg & welzijn banen steeg met 460. Sectoren met de grootste relatieve groei in Fryslân zijn de nutsbedrijven (+7,6%), informatie & communicatie (+3%), cultuur & recreatie (+2%) en overige dienstverlening (+2,7%).
- Absoluut gezien is het aantal banen in de regio Noordwest-Fryslân het sterkst toegenomen.
- In de gemeenten Leeuwarden (+1.050), de Fryske Marren (+450), Heerenveen (+420) en Súdwest-Fryslân (+410) is het aantal banen in absolute zin het sterkst toegenomen. Relatief groeide de werkgelegenheid met 3,6% het sterkst in de gemeente Schiermonnikoog, gevolgd door de gemeente Achtkarspelen met 3% groei.
- Tussen 2016 en 2025 is de werkgelegenheid in Fryslân met ruim 50.000 banen toegenomen tot een totaal van 340.330 banen in 2025. Het aantal banen is hiermee met 17,5% toegenomen. Landelijk groeide de werkgelegenheid met 18,5% nog wat sterker.
- De sector zorg & welzijn is met een toename van 12.800 banen in absolute zin het sterkst gegroeid tussen 2016 en 2025. Goed voor een groei van 24%. De werkgelegenheid in de zakelijke dienstverlening nam met 8.500 toe (+25%). Procentueel is het aantal banen in de sector informatie & communicatie het sterkst toegenomen.

Hoofdstuk 2

Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025

Weergave hoe de werkgelegenheid zich heeft ontwikkelt tussen de laatste en voorgaande LISA peildatum van 1 april 2024 en 1 april 2025.

2.1 Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025

Figuur 1: Procentuele ontwikkeling banen 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

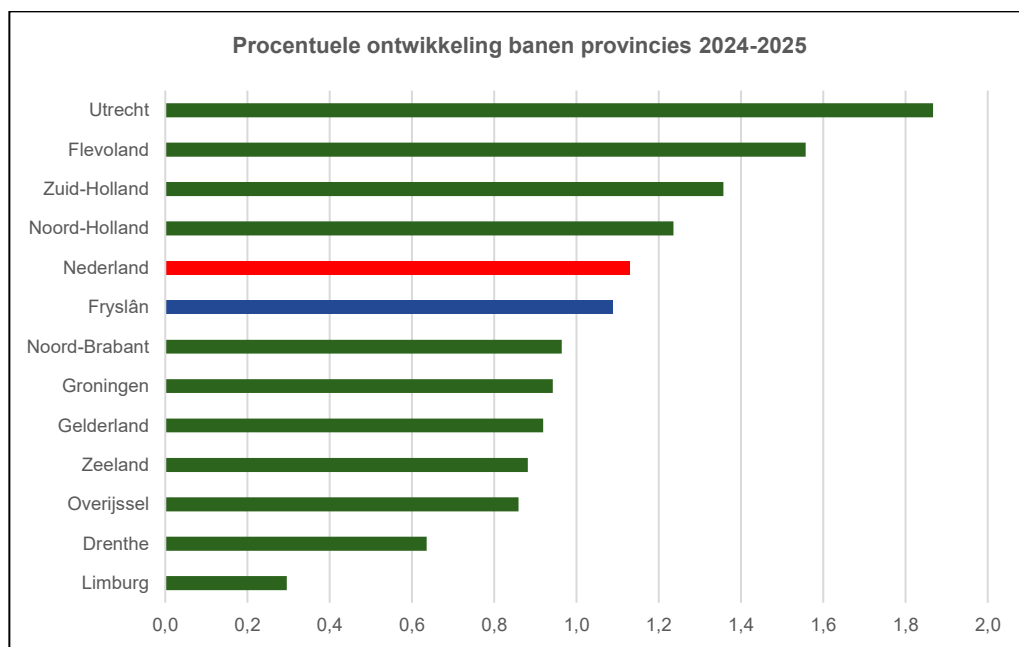
Tussen de peildata 1 april 2024 en 1 april 2025 is het totaal aantal banen in Fryslân met 3.670 toegenomen, goed voor een groei van 1,1%. Het aantal grote banen (banen van minimaal 12 uur) nam met 2.990 toe (+1,1%). Het aantal banen van minder dan 12 uur, zogenaamde kleine banen, is met 960 gegroeid (+1%). April 2025 telde Fryslân in totaal 340.330 banen, waarvan 273.830 een baan van minimaal 12 uur. Fryslân telde niet eerder zoveel werkgelegenheid.

De banengroei komt zowel tot stand door een toename van zelfstandigen en een groei bij vestigingen met personeel. Zelfstandigen zijn hier een verzamelnaam voor eenmanszaken, zzp'ers, freelancers en kleine zelfstandigen. Fryslân telde in 2025 1.110 zelfstandigen meer dan in 2024. Vestigingen met personeel zijn samen goed voor een groei van 2.560 banen.

De Friese groei van 1,1% is gelijk aan de landelijke werkgelegenheidsgroei. Het aantal grote banen nam landelijk met 0,8% minder sterk toe. Het aantal kleine banen groeide met 2,9% landelijk sterker dan in de provincie.

De groei in 2025 is de laagste groei sinds 2015. Met uitzondering van de coronacrisis 2019-2020, toen het aantal banen afnam, groeide de werkgelegenheid in de andere jaren sterker. Deze trend is ook landelijk zichtbaar. In 2025 speelt mee dat het aantal zelfstandigen significant minder sterk is gestegen dan voorgaande jaren. Het aantal zelfstandigen steeg met ruim 1.100,

goed voor een groei van 2%. In de afgelopen 5 jaar groeide het aantal jaarlijks gemiddeld met 6,3%. Dit zijn mogelijk de eerste effecten van handhaving op de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) waarmee de Belastingdienst optreedt tegen schijnzelfstandigheid van zzp'ers. De afnemende groei van zelfstandigen werkt dempend op de groei van het totaal aantal banen. Ook landelijk ligt de groei van het aantal zelfstandigen in 2025 een stuk lager dan eerdere jaren.

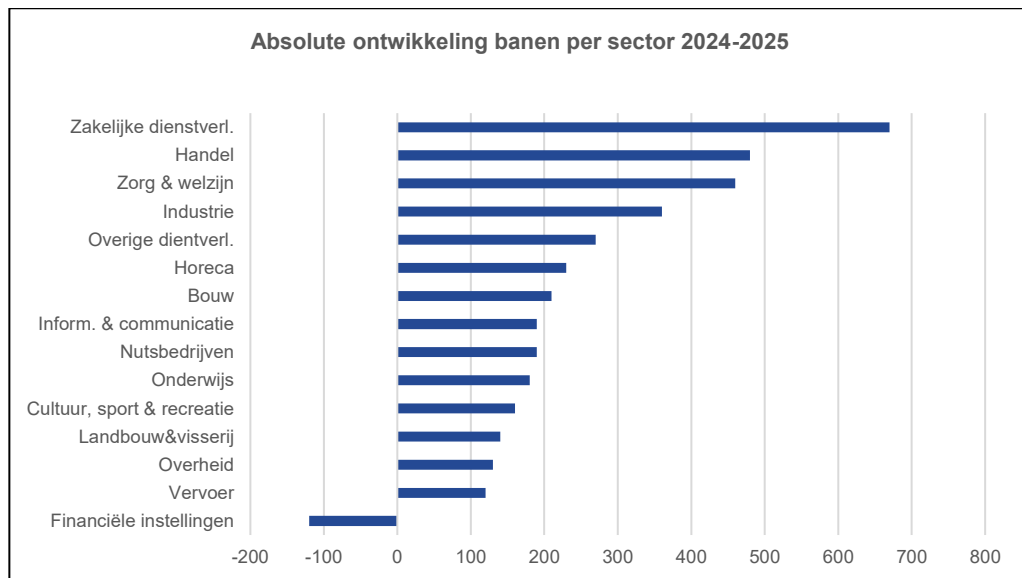

Figuur 2: Procentuele ontwikkeling banen provincie 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

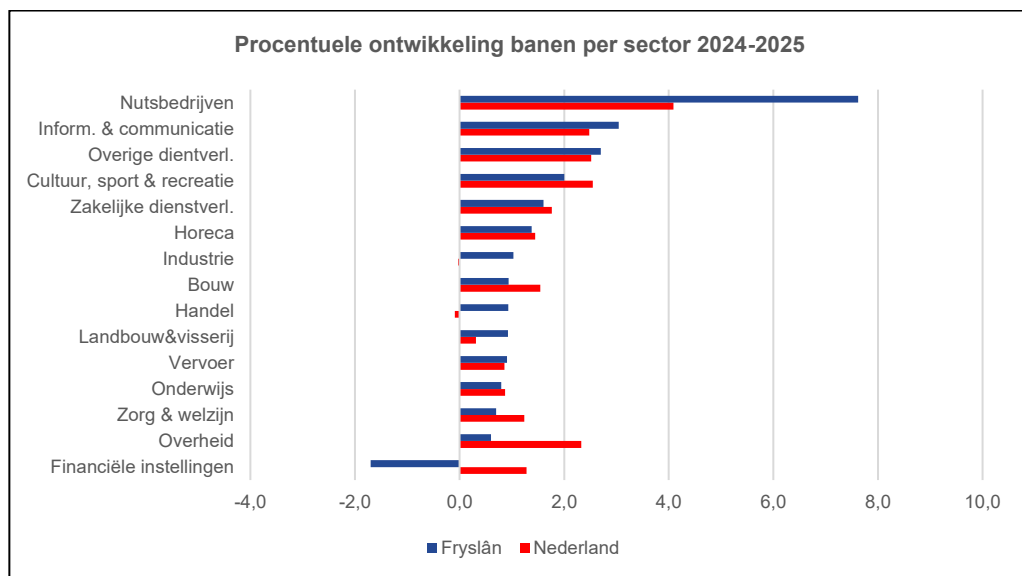
Relatief gezien heeft de provincie Utrecht er met een groei van 1,9% de meeste banen bijgekregen. Ook de provincies Flevoland Zuid-Holland en Noord-Holland noteren een bovengemiddelde groei. De groei in Fryslân is gelijk aan het landelijk gemiddelde. In de overige provincies groeide de werkgelegenheid minder sterk. De provincie Limburg zag het aantal banen nauwelijks toenemen.

2.2 Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025 per sector

Figuur 3 en 4 tonen de absolute en relatieve ontwikkeling van het aantal banen per sector tussen april 2024 en april 2025.

Figuur 3: Absolute ontwikkeling banen per sector 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Figuur 4: Procentuele ontwikkeling banen per sector 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

De grootste groei in absolute zin komt voor rekening van de zakelijke dienstverlening. De sector groeide met 670 banen. De handelssector telt in 2025 480 banen meer en het aantal zorg & welzijn banen steeg met 460. Sectoren met de grootste relatieve groei in Fryslân zijn de nutsbedrijven (+7,6%), informatie & communicatie (+3%), cultuur & recreatie (+2%) en overige dienstverlening (+2,7%). De sector nutsbedrijven (productie, distributie en handel in onder andere elektriciteit, gas, water en afval) is een relatief kleine sector waardoor de groei van 190 banen de grootste relatieve groei geeft. De enige sector met een dalende werkgelegenheid is de financiële sector. In vergelijking met de landelijke ontwikkeling valt op dat de Fries industrie nog een procent is gegroeid, tegenover een gelijkblijvende werkgelegenheid landelijk. De handelssector in Fryslân kent een kleine groei van 0,9%, terwijl landelijk de sector een kleine krimp laat zien. Landelijk is met name de werkgelegenheidsgroei bij de overheid relatief sterker.

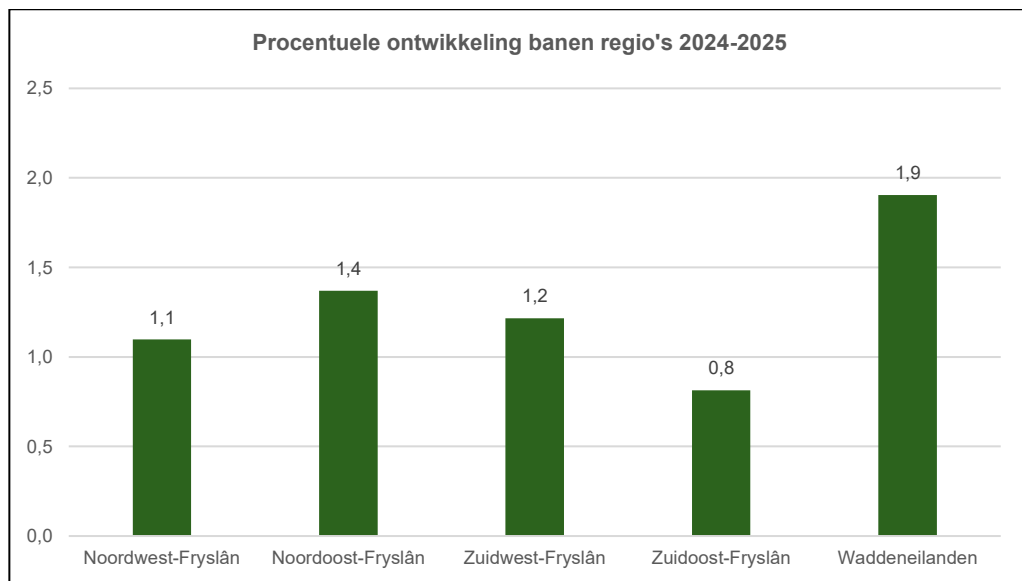
Sector	Totaal banen	Gr banen (>12 uur)	Kl banen (<12 uur)	Waarvan zelfstandigen
Landbouw & visserij	140	-20	160	70
Industrie	360	320	40	110
Nutsbedrijven	190	190	0	10
Bouwnijverheid	210	150	60	-20
Handel	480	300	170	80
Vervoer	120	150	-30	10
Horeca	230	220	10	20
Informatie & communicatie	190	140	50	100
Financiële instellingen	-120	-100	-20	-10
Zakelijke dienstverlening	670	410	260	350
Overheid	130	170	-40	0
Onderwijs	180	90	90	110
Zorg & welzijn	460	680	-210	0
Cultuur, sport & recreatie	160	80	90	40
Overige dienstverlening	270	230	50	230
Totaal	3.670	2.990	680	1.110

Tabel 1: Absolute ontwikkeling banen sectoren 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tabel 1 laat de absolute banengroei zien met hierin het onderscheid naar grote en kleine banen. Ook wordt het aandeel van toename van zelfstandigen hierin weergegeven. Af te lezen is lichte banengroei in de landbouw voor rekening komt van een groei van kleine banen. In de handel en zakelijke dienstverlening zijn kleine banen goed voor een aandeel van ruim 35% in de totale banengroei. Het aantal kleine banen binnen zorg & welzijn is met ruim tweehonderd afgenomen.

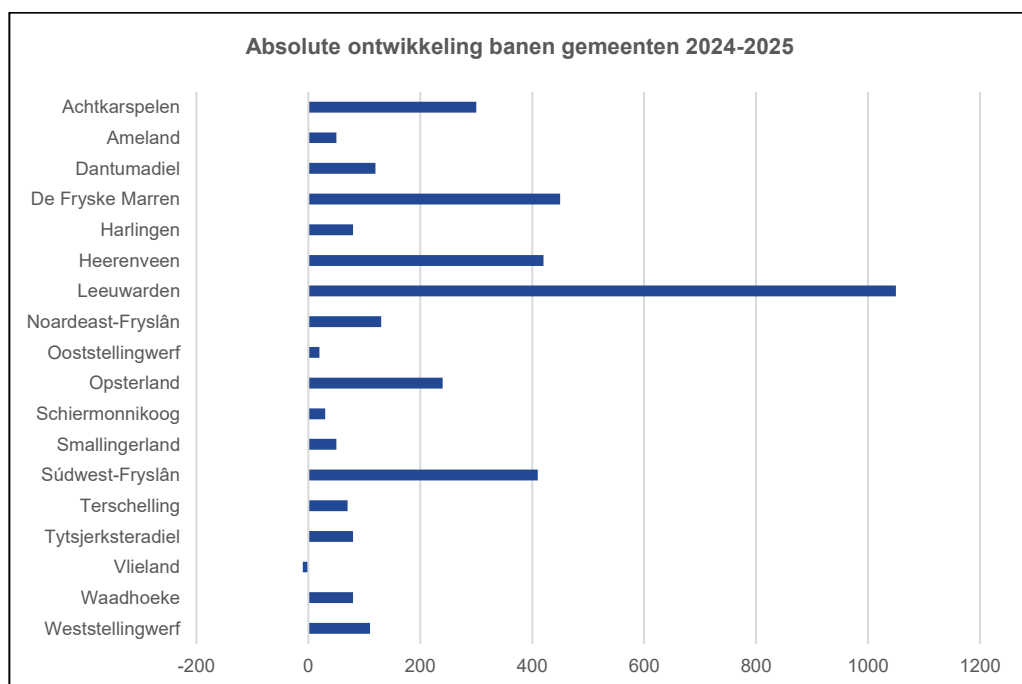
De groei binnen de zakelijke dienstverlening is niet toe te schrijven aan een of meerdere branches. De groei is vrij breed verspreid over verschillende branches. In de handelssector is het aantal banen in de groothandel (+1,1%) sterker gegroeid dan in de detailhandel (0,5%). De groei in de industrie komt met name voor rekening van een lichte groei van banen in de voedingsmiddelenindustrie. ICT bedrijven zijn verantwoordelijk voor de groei van de sector informatie & communicatie. Binnen de horeca is zowel bij de logiesverstrekking(+1,1%) als bij eet en drink gelegenheden (+1,4%) sprake van een lichte groei. Het onderwijs laat een gelijkblijvende werkgelegenheid in zowel basis als voortgezet onderwijs zien. Banengroei is er in het overige onderwijs. De sector zorg & welzijn kent met name een groei in de ziekenhuiszorg, kinderopvang en maatschappelijke dienstverlening. De verpleeg- en verzorgingszorg laat een lichte daling zien. De branche schoonheidsverzorging is met 5% gegroeid in de sector overige dienstverlening.

2.3 Ontwikkeling werkgelegenheid 2024-2025 regionaal

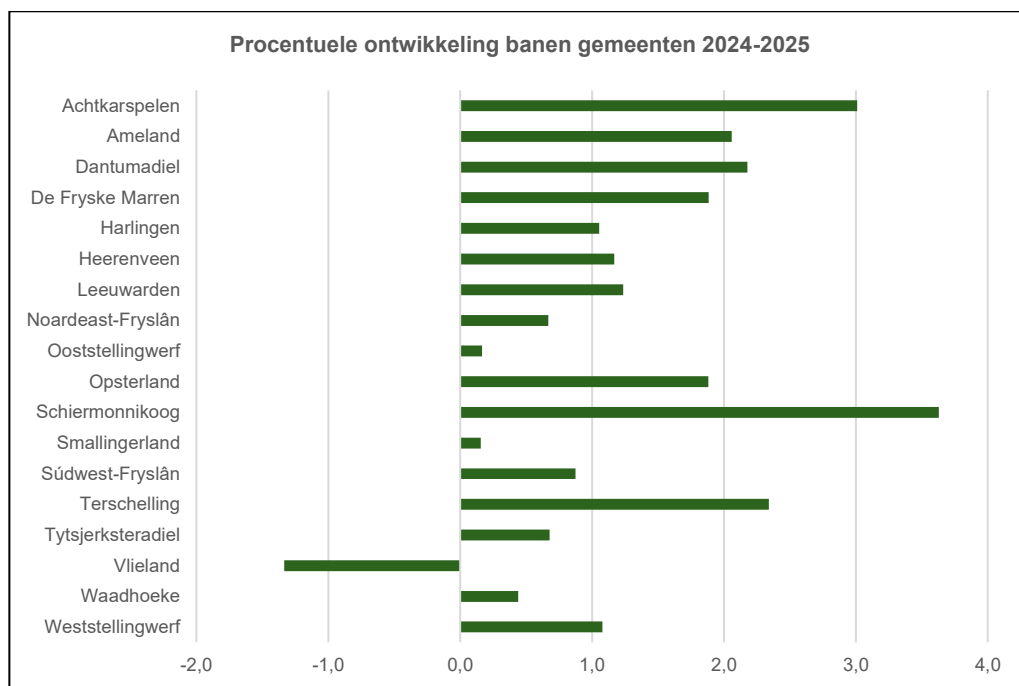

Figuur 5: Procentuele ontwikkeling banen per regio 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Regionaal is in absolute zin het aantal banen in de regio Noordwest-Fryslân het sterkst gegroeid. De regio telt in 2025 ruim 1.200 banen meer dan een jaar eerder, goed voor een groei van 1,1%. Relatief is de werkgelegenheid op de gezamenlijke Waddeneilanden met 1,9% het sterkst gegroeid. Een groei van 135 banen. In Zuidwest- en Zuidoost Fryslân nam het aantal banen rond de 850 toe. In Noordoost-Fryslân is de groei van 1,4% goed voor ruim 600 banen.

Figuur 6a: Absolute ontwikkeling banen gemeenten 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Figuur 6b: Procentuele ontwikkeling banen gemeenten 2024-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

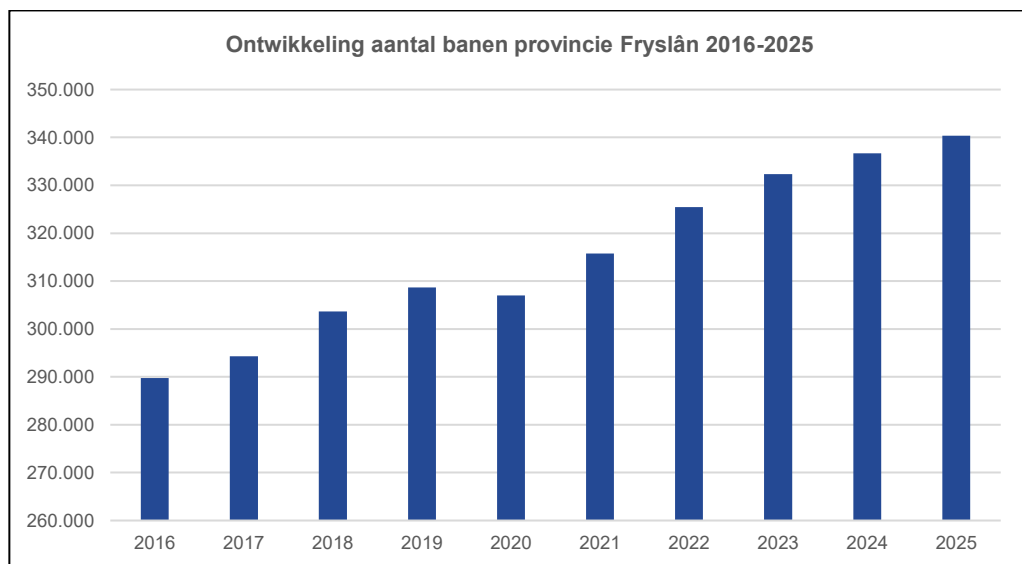
In de gemeenten Leeuwarden (+1.050), de Fryske Marren (+450), Heerenveen (+420) en Súdwest-Fryslân (+410) is het aantal banen in absolute aantallen het sterkst toegenomen. Relatief groeide de werkgelegenheid met een groei van 3,6% het sterkst in de gemeente Schiermonnikoog, gevolgd door de gemeente Achtkarspelen met 3% groei. De gemeenten Dantumadiel, Ameland en Terschelling zijn met meer dan 2% gegroeid. Van de vier grootste gemeenten nam het aantal banen in Leeuwarden en Heerenveen met 1,2% toe. In Súdwest-Fryslân en Smallingerland groeide het aantal banen met respectievelijk 0,9-en 0,2% lager dan provinciaal gemiddeld.

Hoofdstuk 3

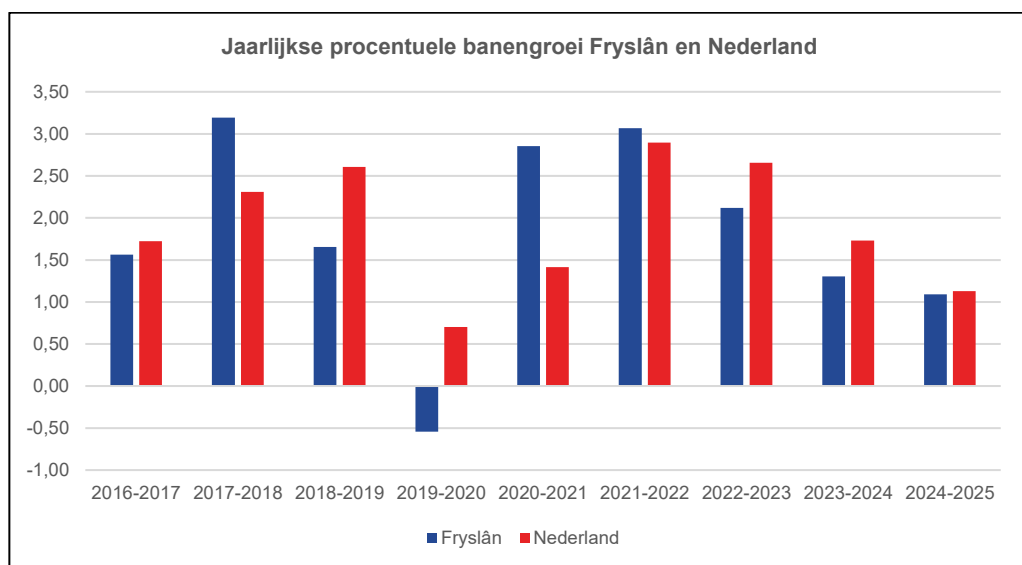
Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2025

Weergave hoe de werkgelegenheid zich in de afgelopen tien jaar heeft ontwikkelt. LISA werkgelegenheidsgegevens worden waar nodig met terugwerkende kracht gemuteerd. Hierdoor verschijnt er jaarlijks een nieuwe reeks van 10 jaar.

3.1 Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2025

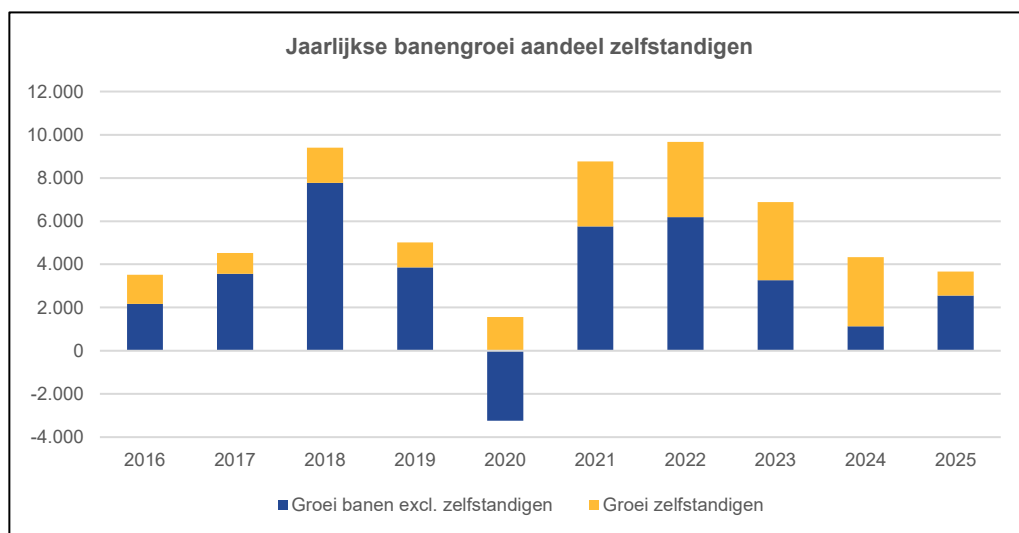

Figuur 7: Ontwikkeling aantal banen provincie Fryslân 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Figuur 8: Jaarlijkse procentuele banengroei Fryslân en Nederland 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

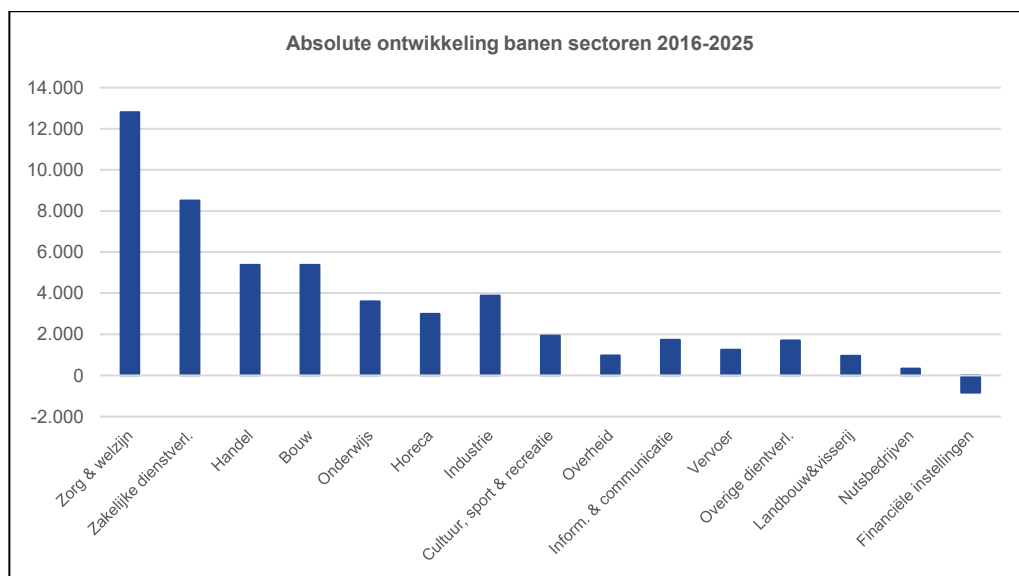
Tussen 2016 en 2025 is de werkgelegenheid in Fryslân met ruim 50.000 banen toegenomen tot een totaal van 340.330 banen in 2025. Het aantal banen is hiermee met 17,5% toegenomen. Landelijk groeide de werkgelegenheid met 18,5% nog wat sterker. In de afgelopen tien jaar nam de werkgelegenheid jaarlijks toe, met uitzondering van 2020. Als gevolg van de COVID-maatregelen was er in dat jaar sprake van een klein banenverlies van 0,5%. Landelijk nam de werkgelegenheid in 2020 nog wel licht toe. Herstel in 2021 maakte het verlies weer goed. In de afgelopen drie jaar is er zowel provinciaal als landelijk sprake van een dalend groeipercentage.

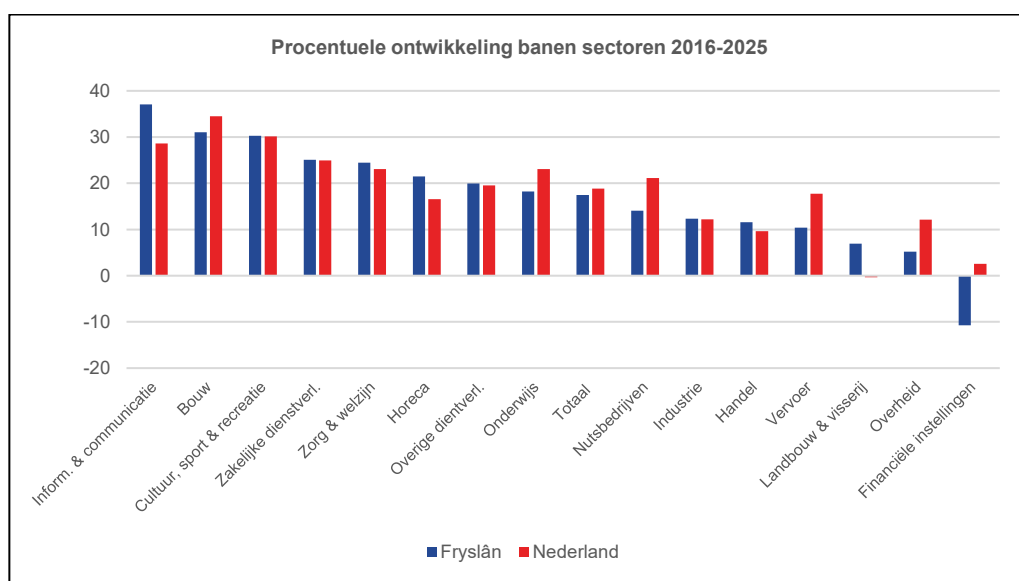
Figuur 9: Jaarlijkse banengroei aandeel zelfstandigen 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

De ontwikkeling van de werkgelegenheid wordt voor een deel veroorzaakt door de toe of afname van het aantal zelfstandigen. Het aantal zelfstandigen nam sinds 2016 met bijna 20.000 toe tot een totaal van 57.560 in 2025. Dit is goed voor 39% van de totale Friese banengroei. Het aandeel van zelfstandigen in de werkgelegenheid steeg hiermee van 13,1% in 2016 naar 16,9% in 2025. Zeker de afgelopen jaren was het aandeel in de banengroei van zelfstandigen groot in de werkgelegenheidsontwikkeling. In 2024 kwam zelfs driekwart van de banengroei voor rekening van toename van zelfstandigen. In 2025 is de groei van zelfstandigen gedaald van gemiddeld 6,3% in de afgelopen vijf jaar naar 2%. In 2025 is het aandeel van zelfstandigen in de banengroei nog maar 30%. Het aantal banen bij bedrijven en instellingen met personeel is in 2025 sterker gestegen dan in 2024. Het is niet direct uit de cijfers te halen, maar een overstap van zelfstandig naar loondienst zal dit voor een deel kunnen verklaren. Zoals eerder vermeld is de afnemende groei van zelfstandige mogelijk het effect van handhaving op de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) waarmee de Belastingdienst optreedt tegen schijnzelfstandigheid van zzp'ers.

3.2 Ontwikkeling werkgelegenheid 2016-2026 per sector

Figuur 10: Absolute ontwikkeling aantal banen sectoren 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Figuur 11: Procentuele ontwikkeling aantal banen sectoren 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

De sector zorg & welzijn is met een toename van 12.800 banen in absolute zin het sterkst gegroeid. Goed voor een groei van 24%. Een kwart van de totale banengroei in de afgelopen tien jaar betreft een baan binnen zorg & welzijn. De werkgelegenheid in de zakelijke dienstverlening nam met 8.500 toe (+25%). Procentueel is het aantal banen in de sector informatie & communicatie het sterkst toegenomen. Een groei van 37% in tien jaar tijd maakt dat het aantal banen in de sector met 1.740 is toegenomen. De sectoren bouw en cultuur & recreatie zijn met ruim 30% gegroeid. De werkgelegenheid in de sectoren horeca en overige dienstverlening is met ruim 20% toegenomen. Het aantal onderwijsbanen nam met 3.600 toe (18,2%). Binnen de overige sectoren is de groei beneden gemiddeld en in de financiële sector is sprake van een dalende trend. Het aantal banen in de financiële sector is met 10,7%

afgenomen. Vergelijking met de landelijke ontwikkeling toont aan dat met name in de informatie & communicatie en de horeca de groei in Fryslân sterker dan landelijk was. Andersom nam het aantal banen in de sectoren onderwijs, overheid, vervoer en nutsbedrijven landelijk sterker toe dan in de provincie. Het totaal aantal banen in de landbouw nam in Fryslân nog met 7% toe, tegenover een landelijke lichte daling. Het aantal banen in de financiële sector groeide landelijk nog met 2,5%.

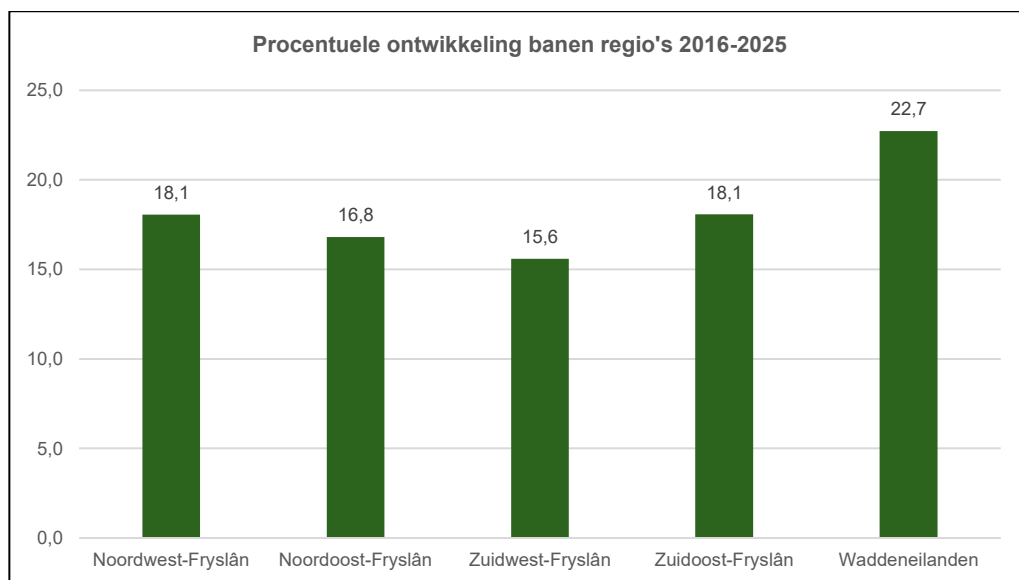
Jaarlijkse procentuele groei banen sectoren 2016-2025

Sector	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Landbouw & visserij	0,7	1,1	3,1	-0,4	0,9	1,5	0,3	-1,8	1,1	0,9
Industrie	2,1	1,9	3,9	4,5	-2,6	1,9	1,7	0,6	-1,1	1,0
Nutsbedrijven	-2,4	-0,9	-3,3	-1,1	-3,7	1,4	3,1	4,9	5,9	7,6
Bouwnijverheid	3,4	3,6	7,2	2,7	-0,3	3,7	4,7	1,8	3,3	0,9
Handel	1,1	1,3	2,9	-0,3	-0,9	2,7	2,1	1,8	0,5	0,9
Vervoer	2,6	1,0	3,1	1,2	-3,3	2,8	1,9	1,9	0,7	0,9
Horeca	4,8	2,8	5,5	1,6	-6,0	0,1	11,6	3,8	-0,3	1,4
Informatie & communicatie	-0,6	3,8	2,5	2,5	2,7	4,1	3,8	5,0	4,8	3,0
Financiële instellingen	-2,8	-1,9	-0,9	-3,0	-0,5	1,3	-1,7	0,1	-2,8	-1,7
Zakelijke dienstverlening	1,9	3,3	4,1	1,5	-1,1	2,6	3,9	4,3	2,5	1,6
Overheid	-2,0	0,1	0,9	1,6	-0,7	-0,8	0,7	1,9	0,8	0,6
Onderwijs	0,7	2,4	2,1	-0,6	0,4	5,7	3,4	1,9	1,0	0,8
Zorg & welzijn	0,1	0,8	2,7	3,9	2,5	4,8	3,2	1,8	1,9	0,7
Cultuur, sport & recreatie	2,7	1,8	3,8	1,0	-0,6	2,0	5,3	7,6	4,2	2,0
Overige dienstverlening	5,2	-1,1	2,7	0,2	0,2	3,6	3,6	2,8	3,8	2,7
Totaal	1,2	1,6	3,2	1,7	-0,5	2,9	3,1	2,1	1,3	1,1

Tabel 2: Jaarlijkse procentuele ontwikkeling sectoren 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tabel 2 toont de jaarlijkse procentuele ontwikkeling van het totaal aantal banen per sector. Het aantal negatieve waarden in COVID jaar 2020 valt hierin op. De coronacrisis had met name negatieve invloed op de werkgelegenheid in de horeca, industrie en vervoerssector. Vooral in de horeca was tijdelijk minder werkgelegenheid. Ook in de handelssector was sprake van een negatief effect op het aantal banen en dan met name de mode detailhandel. Het verlies aan banen in 2020 is in de afgelopen jaren ruimschoots goedge maakt.

3.3 Ontwikkeling regionale werkgelegenheid 2016-2025

Figuur 12: Procentuele ontwikkeling aantal banen per regio 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tussen 2016-2025 is zowel in de regio Noordwest-Fryslân als in Zuidoost-Fryslân de werkgelegenheid met 18,1% gestegen. In Noordwest-Fryslân betekent dit een groei van 17.050 banen en Zuidoost-Fryslân telt 15.920 banen meer. In de regio's Noordoost-Fryslân (+6.580) en Zuidwest-Fryslân (9.680) nam de werkgelegenheid zowel relatief als absoluut wat minder sterk toe. Relatief gezien nam het aantal banen op de Waddeneilanden met een groei van 22,7% het sterkst toe. Deze groei is goed voor een toename van 1.360 banen.

Gemeente	2016-2025	2016-2025	totaal banen	aandeel	banen per 1.000 inwoners
	abs.	%	2025	2025	15-75 jaar
Achtkarspelen	1.450	16,4	10.300	3,0	494
Ameland	440	20,7	2.580	0,8	926
Dantumadiel	740	15,6	5.490	1,6	398
De Fryske Marren	3.760	18,2	24.390	7,2	641
Harlingen	1.250	19,2	7.760	2,3	659
Heerenveen	5.060	16,3	36.130	10,6	945
Leeuwarden	14.160	19,7	86.150	25,3	864
Noardeast-Fryslân	2.880	18,1	18.830	5,5	558
Ooststellingwerf	1.250	14,0	10.200	3,0	534
Opsterland	2.250	20,8	13.040	3,8	587
Schiermonnikoog	130	22,9	710	0,2	974
Smallingerland	5.890	20,8	34.130	10,0	815
Súdwest-Fryslân	5.910	14,3	47.360	13,9	716
Terschelling	670	26,8	3.150	0,9	850
Tytsjerksteradiel	1.510	15,7	11.130	3,3	470
Vlieland	120	15,2	890	0,3	890
Waadhoeke	1640	10,3	17.590	5,2	507
Weststellingwerf	1.470	16,3	10.500	3,1	541
Totaal Fryslân	50.580	17,5	340.330	100,0	692

Tabel 3: Ontwikkeling banen gemeenten 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tussen 2016-2025 is de werkgelegenheid in de gemeenten Smallingerland, Opsterland, Ameland en Terschelling met ruim 20% gegroeid. Gelet op de absolute groei dan is met een toename van 14.160 banen de groei in de gemeente Leeuwarden het grootst. De gemeente Leeuwarden is goed voor een kwart van de totale Friese werkgelegenheid. De gemeenten Smallingerland en Súdwest-Fryslân hebben sinds 2016 respectievelijk 5.890 en 5.910 banen bij kunnen schrijven. Voor Smallingerland een bovengemiddelde groei van 20,8%. De groei in Súdwest-Fryslân ligt met 14,3% onder de gemiddelde provinciale groei van 17,5%. In de gemeente Heerenveen nam het aantal banen met 16,3% toe. De gemeente Waadhoeke kent met 10,3% de laagste banengroei.

De indicator banen per 1.000 inwoners van 15-75 jaar (de potentiële beroepsbevolking) geeft een indicatie van de werkgelegenheidsfunctie van een gemeente. Het geeft de verhouding tussen de potentiële beroepsbevolking en het aantal banen. In gemeenten met een lage werkgelegenheidsfunctie zijn relatief meer inwoners werkzaam zijn in een andere gemeente. Naast de Waddeneilanden hebben de F4 gemeenten een bovengemiddelde werkgelegenheidsfunctie. De gemeente Heerenveen telt het meeste aantal banen naar inwonertal. De gemeenten Dantumadiel en Tytsjerksteradiel tellen het minste aantal banen naar inwonertal en hebben hiermee de laagste werkgelegenheidsfunctie.

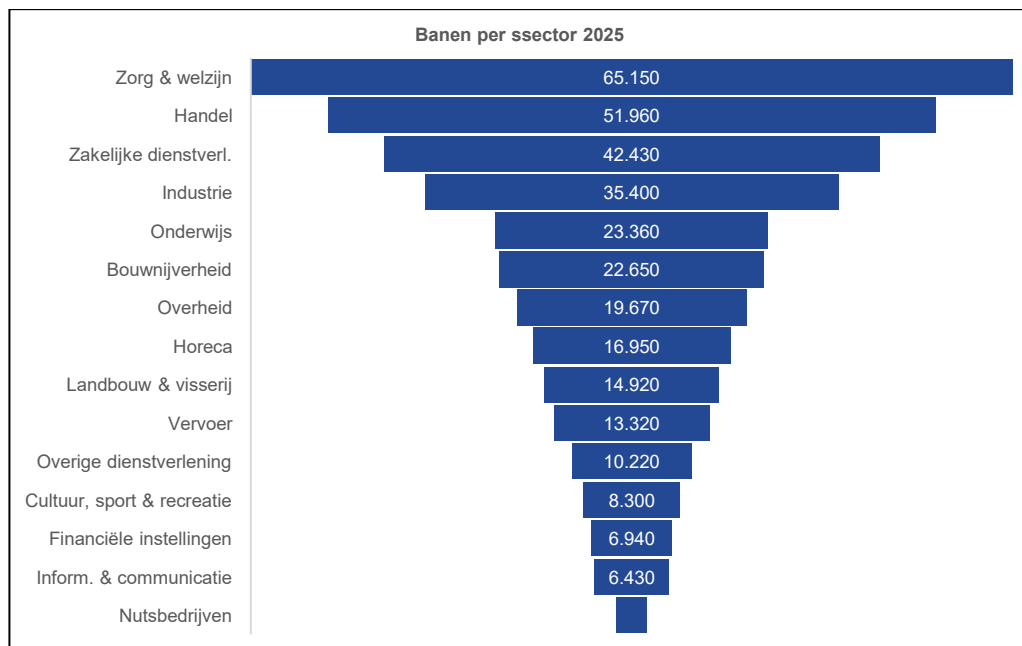
Hoofdstuk 4

Werkgelegenheidsstructuur

Het aantal werkzame personen per sector geeft een goed beeld van de sectorstructuur in Fryslân en hoe deze zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

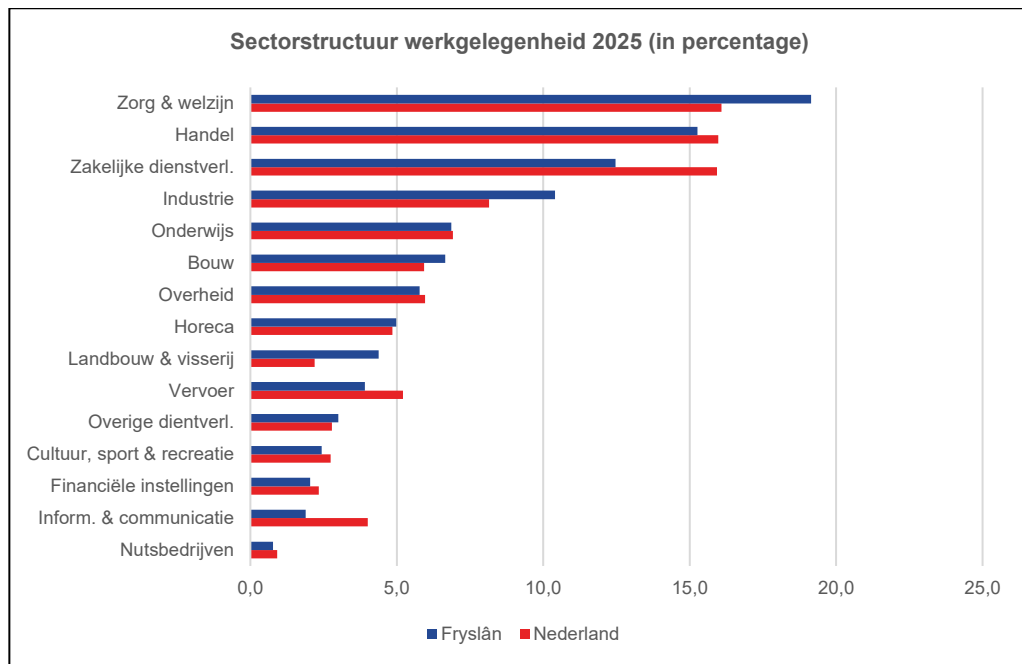
4.1 Werkgelegenheidsstructuur sectoren

Onderstaande grafiek toont het totaal aantal banen per sector in Fryslân in 2025.

Figuur 13: Aantal banen per sector 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

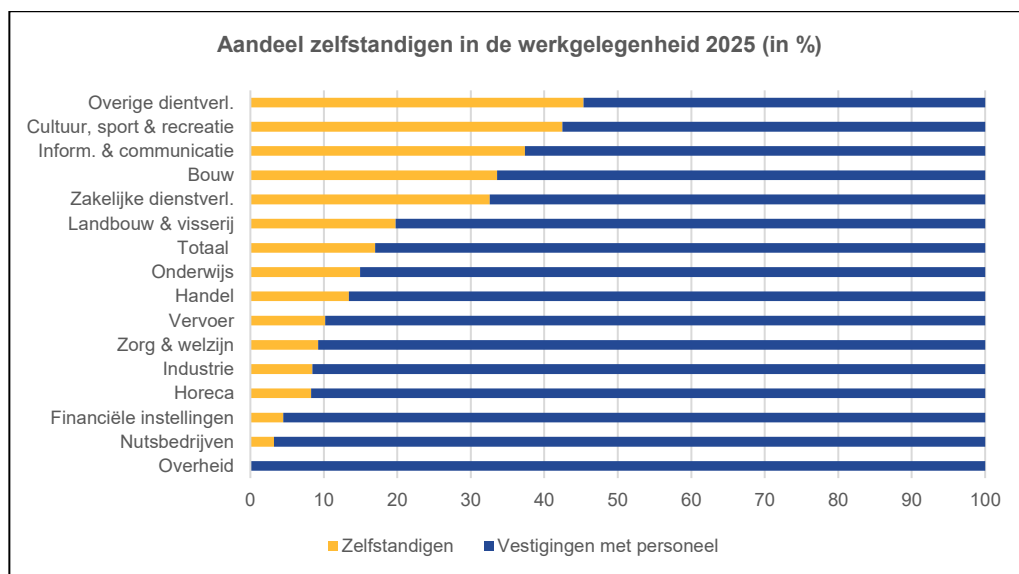
Zorg en welzijn is met ruim 65 duizend de grootste sector in Fryslân, gevolgd door de handelssector en zakelijke dienstverlening. Ook landelijk zijn dit de grootste drie sectoren. In verhouding zijn de sectoren industrie, landbouw -en zorg & welzijn relatief groot in Fryslân. Bij de sectoren zakelijke dienstverlening, informatie/communicatie en vervoer is het omgekeerde het geval: het aandeel van deze sectoren in de werkgelegenheid is relatief kleiner in Fryslân.

Figuur 14: Sectorstructuur werkgelegenheid Fryslân en Nederland 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Met de meeste banen in de zorgsector is een zogenaamde niet-stuwende sector de grootste sector in Fryslân. Een niet-stuwende sector houdt in dat de werkgelegenheid met name gericht is op de eigen provincie en gevoelig is voor demografische verandering. Het werk wordt grotendeels door- en voor de eigen bevolking uitgevoerd. Stuwende sectoren zijn sectoren met bedrijven die minder afhankelijk zijn van de lokale bevolking omdat het afzetgebied (grotendeels) buiten de eigen regio ligt. Stuwende bedrijven kenmerken zich vaak door onderscheidende producten, verdienkracht en hoogwaardige werkgelegenheid. In Fryslân is het aandeel werkgelegenheid in de stuwende sectoren groothandel, zakelijke dienstverlening, vervoer en informatie & communicatie (ICT) lager dan het landelijk gemiddelde. De industriesector is daarentegen relatief groot in Fryslân. Ook de landbouw/agrifood is relatief groot in Fryslân en heeft tevens een groot aandeel in de Friese export.

4.2 Aandeel zelfstandigen per sector

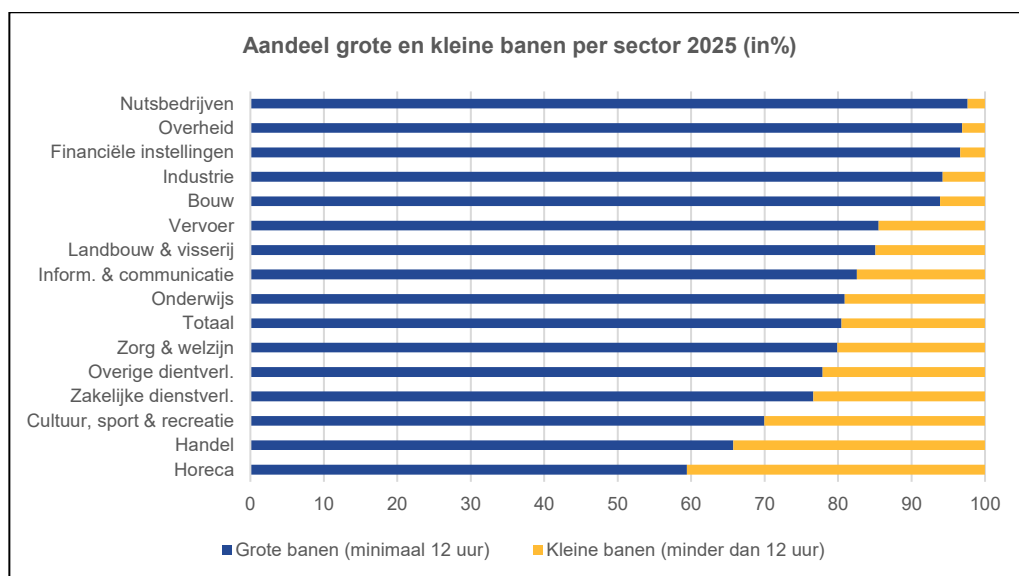

Figuur 15: Aandeel zelfstandigen in de werkgelegenheid 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Fryslân telde in 2025 57.560 eenmanszaken, zzp'ers, freelancers en kleine zelfstandigen. Deze zelfstandigen zijn goed voor 17% van de werkgelegenheid. Landelijk hebben zelfstandigen met 17,3% eenzelfde aandeel in de werkgelegenheid. Bij een deel van de zelfstandigen zal sprake zijn van een 'extra baan' naast een baan bij een werkgever. Zeker bij de 14.000 zelfstandigen die minder dan 12 uur per week als zelfstandige werkzaam zijn. Het LISA register heeft hier verder geen zicht op. Figuur 15 toont het aandeel zelfstandigen in de sectorale werkgelegenheid. Binnen de overige dienstverlening en cultuur/sport/recreatie gaat het om ruim 40% van het aantal banen. Ook de sectoren, ICT, bouw en zakelijke dienstverlening tellen relatief veel zelfstandige werkgelegenheid.

4.3 Verhouding grote en kleine banen per sector

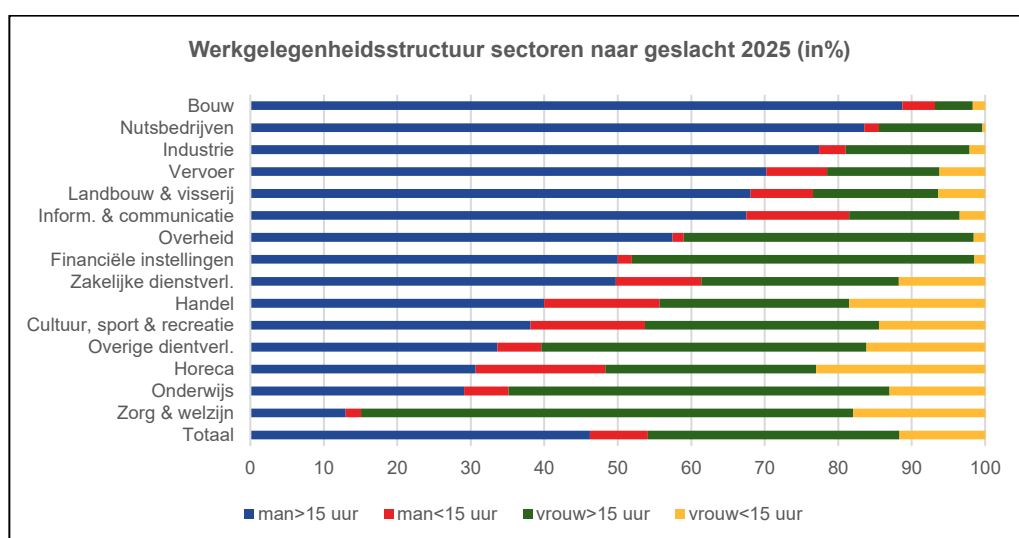
In de jaarlijkse enquête wordt gevraagd wordt het aantal werkzame personen te verdelen naar urengrens. Deze grens ligt op 12 uur en we spreken hierbij van grote en kleine banen.

Figuur 16: Aandeel grote en kleine banen per sector 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

In figuur 16 is te zien dat in totaal een op de vijf banen een kleine baan betreft van minder dan 12 uur per week. De sectoren financiële instellingen, nutsbedrijven, overheid, bouw en industrie bestaan vrijwel alleen uit grote banen. Heel anders is dat in de horeca, handel en cultuur/sport/recreatie. Hier maken kleine banen een substantieel deel uit van de werkgelegenheid. Deze sectoren tellen ook veel jongeren met een bijbaan.

4.4 Verhouding banen naar geslacht per sector

Figuur 17: Werkgelegenheidsstructuur sectoren naar geslacht 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Gelet op de verdeling van werkgelegenheid naar geslacht dan zijn de bouw, nutsbedrijven, industrie, vervoer, landbouw en informatie & communicatie typische mannensectoren. Het aandeel mannen in de bouw is met 93% het grootst. In de gezondheids- en welzijnszorg zijn vrouwen met 85% in de ruime meerderheid op de werkvloer. Ook binnen het onderwijs en de overige dienstverlening zijn vrouwen in de meerderheid op de werkvloer. In zijn totaliteit wordt 54% van de banen ingevuld door een man en 46% door een vrouw.

4.5 Werkgelegenheidsstructuur sectoren gemeenten

Sectorstructuur werkgelegenheid gemeenten 2025

	Landbouw & visserij	Industrie	Nutsbedr.	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	Informatie & comm.	Financiële inst.	Zakelijke dienstverl.	Overheid	Onderwijs	Zorg & welzijn	Cultuur & recreatie	Overige dienstverl.
Achtkarspelen	6,3	15,1	0,2	15,1	19,0	6,3	2,3	1,9	0,5	8,6	2,3	6,2	10,7	1,6	4,0
Ameland	4,3	2,6	0,1	6,3	11,6	10,1	33,6	0,4	0,4	9,0	4,0	3,6	8,3	4,3	1,5
Dantumadiel	6,5	5,4	0,0	16,3	18,2	2,2	2,3	1,1	0,3	9,6	4,4	7,1	20,1	2,4	4,2
De Fryske Marren	7,2	14,9	0,7	7,7	15,6	3,7	7,2	1,4	0,4	11,8	3,2	4,3	16,0	2,8	3,0
Harlingen	2,2	14,0	1,2	7,7	15,9	10,4	6,7	1,0	0,2	11,1	3,5	4,9	16,7	1,9	2,6
Heerenveen	2,2	11,6	1,1	4,0	16,8	7,2	3,4	2,8	2,8	15,3	3,6	6,0	18,2	2,4	2,7
Leeuwarden	1,0	5,4	1,2	3,5	11,3	2,5	4,2	3,0	5,8	14,7	10,4	9,6	21,9	2,9	2,6
Noardeast-Fryslân	8,2	15,1	0,2	9,4	15,8	3,4	4,0	1,3	0,5	8,9	6,5	6,4	15,2	2,0	3,1
Ooststellingwerf	8,4	8,0	0,0	7,3	22,3	6,3	4,3	1,2	0,3	8,7	3,7	5,2	19,1	2,5	2,6
Opsterland	7,0	7,6	0,6	9,0	19,7	3,2	5,1	1,2	0,3	12,3	2,3	4,6	22,2	1,9	3,0
Schiermonnikoog	4,1	1,1	0,0	5,5	14,3	2,4	32,2	0,4	1,0	14,4	7,7	4,9	7,1	4,5	0,4
Smallingerland	1,2	14,2	1,2	6,2	15,5	2,8	3,9	1,4	0,5	11,1	5,7	7,2	24,8	1,8	2,5
Súdwest-Fryslân	5,9	12,0	0,6	6,9	15,6	3,5	5,0	1,4	0,4	13,2	4,2	6,3	18,7	2,2	4,0
Terschelling	4,7	2,2	0,1	6,4	12,8	5,7	32,0	0,6	0,5	10,4	4,2	6,4	8,4	3,7	1,8
Tytsjerksteradiel	5,5	8,8	0,2	11,2	15,9	4,6	4,5	1,1	0,4	10,8	3,6	6,2	21,1	2,1	4,0
Vlieland	0,6	1,4	0,0	6,0	7,9	4,8	43,5	1,6	0,0	10,6	5,7	3,2	6,8	6,5	1,5
Waadhoeke	11,0	12,0	0,1	9,0	17,5	3,2	2,9	1,0	0,6	10,6	4,8	6,0	15,6	2,5	3,2
Weststellingwerf	9,5	14,8	0,8	8,3	18,3	2,2	3,8	1,3	0,3	9,8	4,2	5,9	15,3	2,5	3,2
Totaal	4,4	10,4	0,8	6,7	15,3	3,9	5,0	1,9	2,0	12,5	5,8	6,9	19,1	2,4	3,0

Tabel 4: Werkgelegenheidsstructuur gemeenten 2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tabel 4 toont de sectorstructuur van Friese gemeenten op basis van het aandeel banen per sector. Voor iedere gemeente zijn de drie sectoren met het grootste werkgelegenheidsaandeel gearceerd. De handelssector behoort in alle gemeenten tot de drie grootste werkgevers. Te zien is dat een op de tien banen in Waadhoeke en Weststellingwerf een baan is in de landbouw. Op de Waddeneilanden is de horeca met afstand de belangrijkste werkgever. De bouwsector is relatief sterk vertegenwoordigd in de noordoostelijke gemeenten.

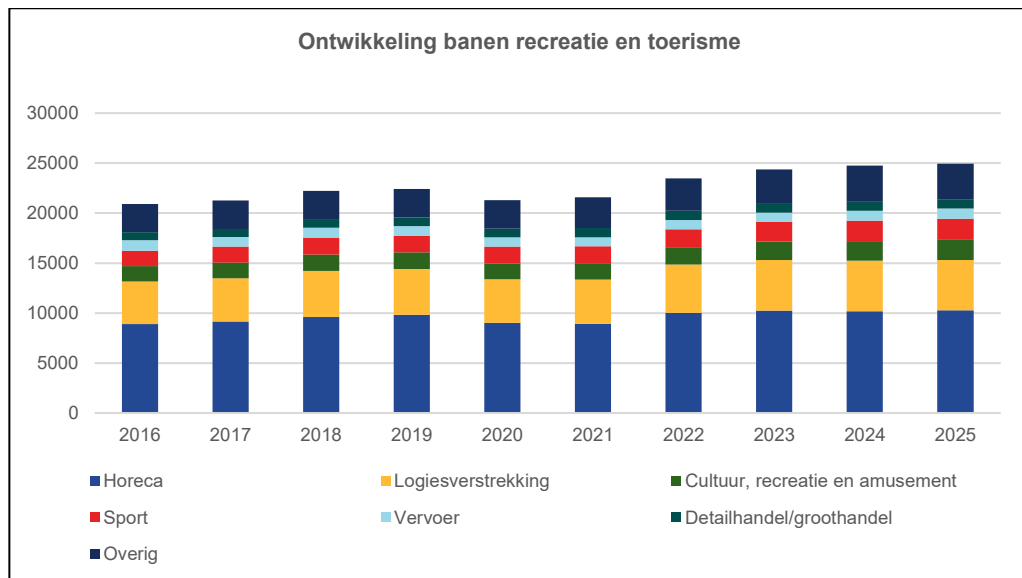
Hoofdstuk 5

Werkgelegenheid economische spierpuntsectoren

Het economisch beleid van de provincie kent een zestal spierpuntsectoren. Met behulp van het LISA vestigingsregister is aan de hand van een selectie van bedrijfsactiviteiten (SBI-codering) voor ieder spierpunt inzichtelijk te maken hoeveel werkgelegenheid hiermee gemoeid is en wat de ontwikkeling van het aantal banen is. Hierbij opgemerkt dat er tussen enkele spierpunten overlap zit in het gebruik van SBI-codes, waardoor een bedrijf bij meer dan één spierpunt meegeteld kan worden. In 2025 heeft er een Europese SBI-conversie plaatsgevonden van SBI 2008 naar SBI 2025. Dit is gedaan om de Standaard Bedrijfsindeling beter aan te laten sluiten bij de actualiteit. Gevolg hiervan zijn enkele veranderingen van aantallen op (sub)sectorniveau ten opzichte van eerdere publicaties.

5.1 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme (R&T) is een belangrijke economische sector in Fryslân. De sector is een samengestelde sector van bedrijven uit verschillende sectoren, waarbij door middel van weging het aandeel aan de sector wordt bepaald. Zo worden hotels en bioscopen volledig meegeteld, maar bijvoorbeeld winkels in fotoapparatuur voor 30%. Deze indeling en weegfactoren zijn in interprovinciaal vastgelegd. Het aantal banen in de R&T sector is tussen 2024 en 2025 met 300 toegenomen. Dit staat voor een werkgelegenheidsgroei van 1,2%. De groei volgt op een sterkere groei van 1,5% in 2024, 3,2% in 2023 en 9,2% in 2022. De groei in 2022 was deels het gevolg van herstel van de sector na de coronacrisis met bijbehorende maatregelen. Het aantal banen in de horeca en logiesvertrekking nam met ongeveer een procent toe. De subsectoren cultuur, sport en vervoer zijn rond de 3% in banen toegenomen. In de R&T gerelateerde detailhandel nam het aantal banen iets af. Met ruim 25.000 banen is 7,4% van de totale Friese werkgelegenheid R&T gerelateerd. Dit percentage ligt hoger dan het landelijke aandeel van 6,8% aan R&T gerelateerde werkgelegenheid.

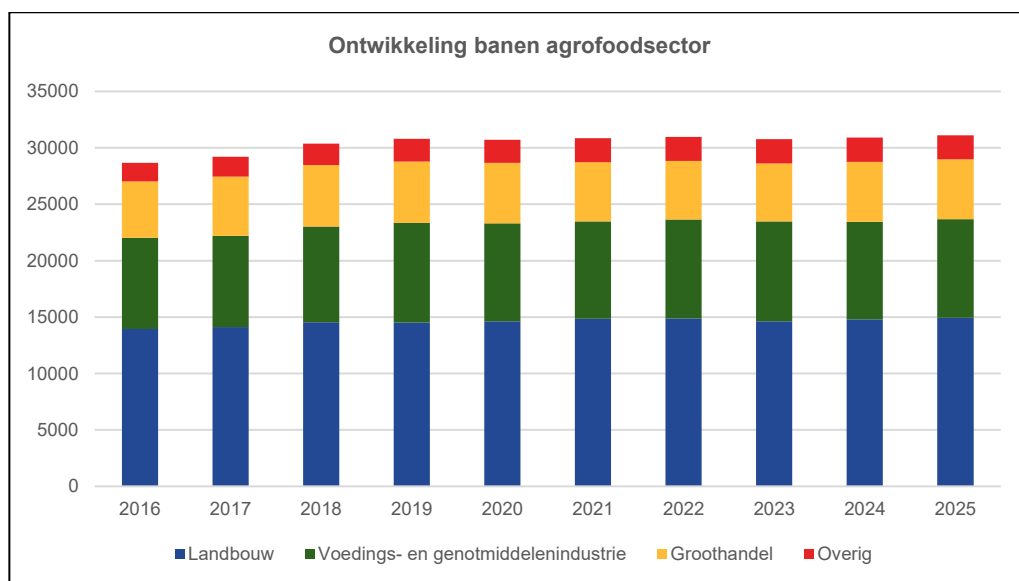
Figuur 18: Ontwikkeling banen recreatie en toerisme 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tussen 2016 en 2025 nam het aantal R&T banen met 4.140 toe, goed voor een groei van 19,8%. Deze groei ligt ruim boven de gemiddelde Friese banengroei van 17,5 en is ook hoger dan de landelijke groei van 18,1% in de sector. Het aantal banen in de horeca nam met 1.370 toe en de logiesverstrekking groeide met 870 banen. De subsector cultuur, recreatie & amusement groeide met 480 banen.

Op de Waddeneilanden is het aandeel R&T vele malen groter dan op het vasteland. Terschelling kent van de eilanden naast R&T nog relatief veel werk in andere sectoren. Van de vastelandsgemeenten is er in De Fryske Marren, Harlingen en Súdwest-Fryslân sprake van een bovengemiddeld aandeel R&T banen in de werkgelegenheid.

5.2 Agrofood

De speerpuntsector agrofood omvat niet alleen landbouw, maar ook groothandel, toeleverende bedrijven en verwerkende industrie in landbouw en voedingsmiddelen.

Figuur 19: Ontwikkeling agrofood 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

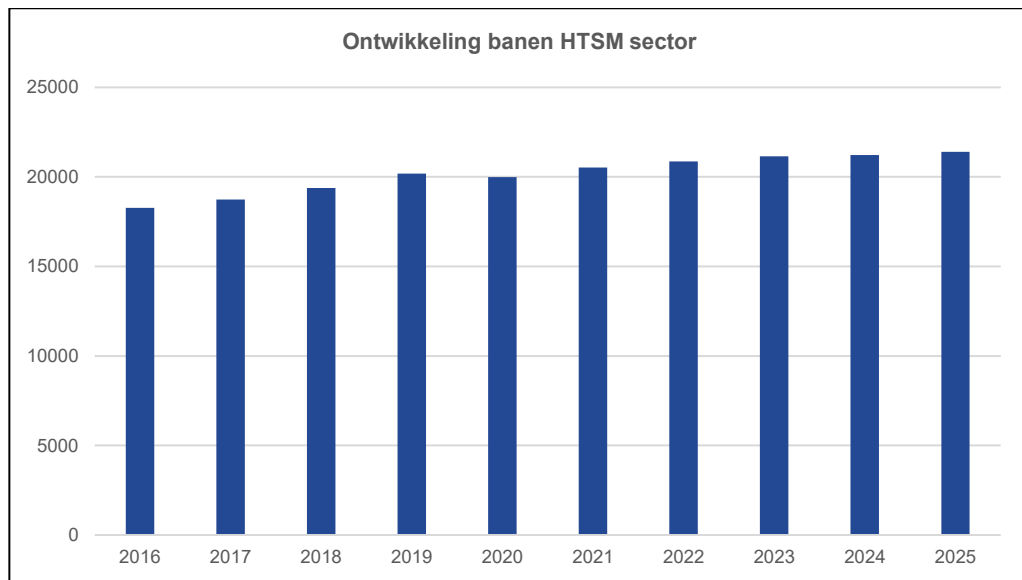
Op 1 april 2025 telde de Friese agrofoodsector 31.110 banen, goed voor 9,1% van de totale Friese werkgelegenheid. Het aandeel van de sector in de totale werkgelegenheid is hiermee hoger dan 5,7% landelijk. Ten opzichte van 2024 is het aantal banen in de agrofood met 210 (+0,7%) licht toegenomen. Binnen de sector nam het aantal banen in de landbouw (primair en landbouw gerelateerd) met 0,9% toe en steeg het aantal banen in de voedings- en genotmiddelenindustrie met 1,1%. In de subsectoren groothandel en overig is het aantal banen licht afgenomen.

Tussen 2016 en 2025 is het aantal agrofoodbanen met 2.450 toegenomen, goed voor een groei van 8,6%. Hiermee blijft de groei achter bij de gemiddelde werkgelegenheidsgroei van 17,3%. Landelijk nam het aantal banen in de agrofoodsector in tien jaar tijd met 9,3% toe.

In 2025 telt Fryslân 8,5% meer banen in de voedings- en genotmiddelenindustrie dan in 2016. Het aantal banen in de subsectoren landbouw en groothandel groeide met ruim 6%. De groei in de landbouwsector komt voor een groot deel van rekening voor een banengroei in de landbouw ondersteunende diensten.

5.3 High Tech Systems & Materials (HTSM)

De speerpuntsector High Tech Systems & Materials omvat een netwerk van technologische industrie en kennisinstellingen die samenwerken aan de ontwikkeling van sleuteltechnologieën in oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Om de werkgelegenheid van de HTSM-sector te monitoren wordt gebruik gemaakt van een landelijke selectie van SBI-bedrijfsactiviteiten.

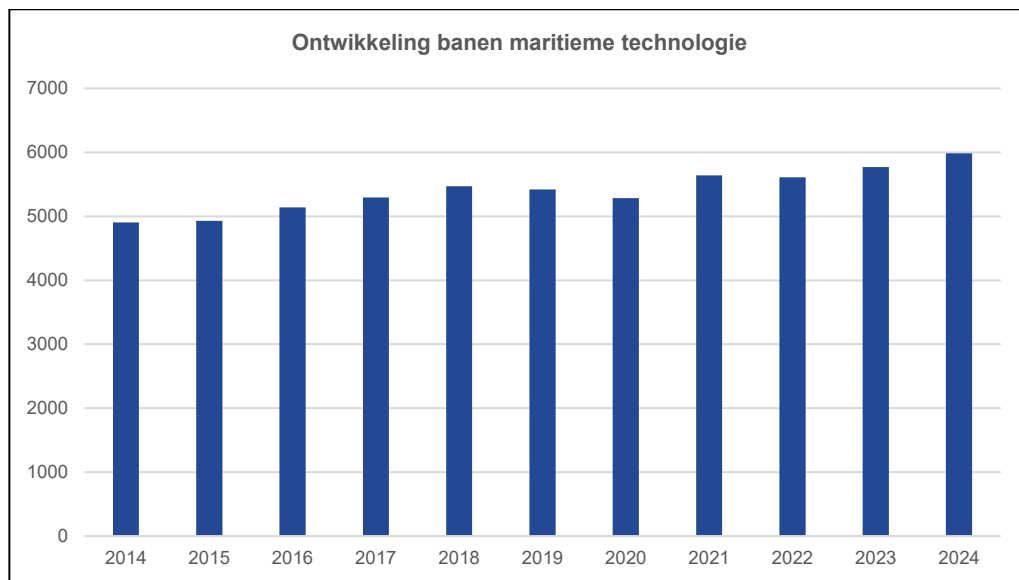

Figuur 20: Ontwikkeling banen HTSM 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Tussen 2024 en 2025 is de totale werkgelegenheid bij de tot de HTSM-sector meetelende bedrijven met 170 (+0,8%) toegenomen tot een totaal van 21.400. In de afgelopen tien jaar groeide het aantal Friese HTSM banen met 17,1%. Vergelijkbaar met de totale banengroei in Fryslân. De sector heeft een aandeel van 6,3% in de totale provinciale werkgelegenheid. Landelijk groeide het aantal HTSM banen met 20,1% en heeft HTSM een aandeel van 6,4% in de werkgelegenheid. In de gemeenten Smallingerland, Heerenveen en De Fryske Marren worden relatief veel HTSM-banen geteld.

5.4 Maritieme technologie

Maritieme techniek gaat over alle drijvende constructies op het water. Tot drijvende constructies behoren zeker niet alleen schepen die transport vervoeren, maar bijvoorbeeld ook drijvende windmolenparken, zonnepanelen, zeewierboerderijen en havens op zee (bron: TU Delft).

Figuur 21: Ontwikkeling banen maritieme technologie 2016-2025 (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

De Friese maritieme sector telde april 2025 in 5.860 banen. Ten opzichte van 2024 is het aantal maritieme banen met een groei van 0,4% licht toegenomen. Ten opzichte van 2016 is de maritieme werkgelegenheid met 800 toegenomen. Goed voor een werkgelegenheidsgroei van 15,8%. Landelijk nam het aantal banen in de maritieme sector met 12,1% toe. De maritieme sector heeft een aandeel van 1,7% in de totale Friese werkgelegenheid. Landelijk bedraagt dit aandeel 0,9%.

5.5 Circulaire materialen

Bij het speerpunt circulair materials gaat het over bedrijven die actief zijn in biobased bouwmaterialen en kunststoffen (circulaire plastics), aangevuld met bedrijvigheid waar circulair materials potentieel kunnen worden ingezet. Het gaat hierbij om een selectie aan bedrijvigheid in de industrie en bouwsector.

Subsector	2016	2025	Groei abs.	Groei %	Groei % NL
Collecteren/Sorteren/Recyclen	1.070	1.125	10	0,9	15,9
Materialen/Producersen	1.435	1.590	155	10,8	9,1
Toepassen	15.550	21.200	5.650	36,3	37,7
Totaal	18.055	23.915	5.860	32,5	33,2

Tabel 5: Ontwikkeling banen circulaire materialen (Bron: LISA, provincie Fryslân 2025)

Gelet op het produceren en recyclen van materialen telt het speerpunt 2.715 banen. De bedrijven waar de materialen potentieel toegepast kunnen worden tellen gezamenlijk 21.200 banen. In 2025 telt circulaire materialen 1,3% meer banen dan een jaar eerder. In de periode 2016-2025 nam het aantal banen bij bedrijven actief in het produceren en recyclen van materialen met 210 toe, goed voor een groei van 8,4%. Bij bedrijven waar circulaire materialen potentieel toegepast kunnen worden nam met aantal banen met 37,7% toe.

5.6 Watertechnologie

De watertechnologiesector omvat alle bedrijven en organisaties die zich bezighouden met alle technologieën, technieken en processen waar water wordt behandeld. Bijvoorbeeld voor het transporteren, bewerken, veranderen, en monitoren van water. Het betreft zowel het ontwikkelen van hoogwaardige technologie als het toepassen van technologie in apparaten, machines, installaties en systemen.

De monitoring van het aantal banen in de watertechnologiesector maakt onderdeel uit van het onderzoek naar watertechnologie Noord-Nederland wat wordt uitgevoerd door Bureau voor Beleidsonderzoek (BBO): effectieve innovatie in regionaal cluster (2024). Hierin wordt specifiek gericht onderzoek gedaan naar deze sector. De LISA data wordt hier als mede input voor gebruikt. Fryslân telt in 2022 ongeveer 2.600 banen in de sector Watertechnologie. Ongeveer 70% van deze werkgelegenheid betreft banen bij private bedrijven. De overige banen zijn voor rekening van drinkwaterbedrijven, waterschappen en kennisinstellingen. Ten opzichte van het vorige meetmoment in 2017 is het aantal banen in de sector ongeveer 6 procent toegenomen.

Werkwijze:

Jaarlijks zet de provincie Fryslân een enquête uit onder bedrijven en instellingen in Fryslân waar betaalde arbeid wordt verricht. Enquêtering gebeurt zowel schriftelijk als digitaal. Bedrijven/instellingen maken hierin zelf een keuze. Vestigingen met 10 of meer werkzame personen worden jaarlijks benaderd en kleinere vestigingen door middel van een steekproef. Voor elke non-responsvestiging wordt door middel van ophoging een schatting van de werkgelegenheid gemaakt. Voor de ophoging wordt gebruik gemaakt van de ontwikkelingen bij vergelijkbare bedrijven (grootteklasse en sector). Het register muteert waar nodig tot tien jaar met terugwerkende kracht. Jaarlijks verschijnt hierdoor een iets aangepaste reeks. Anders dan bij andere bronnen is er sprake van een compleet register. Dit maakt het mogelijk om analyses te doen op elk gewenst ruimtelijk en/of sectoraal niveau. Het register onderscheidt zich hiermee van andere bronnen. De provinciale LISA registers zijn verenigd onder de vlag van de provinciale uitvoeringsorganisatie BIJ12. Cijfers over de werkgelegenheid in het onderwijs zijn grotendeels afkomstig van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Gebruik van gegevens is toegestaan mits bronvermelding wordt gebruikt: LISA, provincie Fryslân 2025.

© 2026, Provincie Fryslân

Eerste druk 25 juni 2026

fryslan.frl

Ontwerp:

Druk:

Fotograaf:

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

fryslan.frl

Notes
